

Amos - Comentarii Jean Koechlin

Pentru a nega inspirația Bibliei, necredincioșii fac mare caz de numărul și de diversitatea oamenilor care au scris-o. Tocmai aceasta însă este ceea ce i-o confirmă. Perfecta concordanță a mărturiilor a patruzeci de scriitori, întinzându-se pe o perioadă de o mie cinci sute de ani, este un miracol incontestabil. Pentru a pregăti execuția unei lucrări de artă, un constructor se va folosi de o mulțime de ingineri, de desenatori, de tehnicieni..., fiecare unindu-și aptitudinile și dezvăluind meticulozități proprii. Aceasta însă nu va împiedica lucrarea să fie concepută de el, condusă după planul său; va purta numele lui. Slujitorii de care S-a folosit Dumnezeu pentru a-Și redacta Cuvântul sunt diferiți. Daniel era mai-mare peste căpetenii, Ieremia și Ezechiel, preoți, Amos, el este un simplu păstor (v. 1). Chemarea divină însă l-a situat printre acei „oameni sfinți ai lui Dumnezeu” care „au vorbit sub puterea Duhului Sfânt” (cap. 7.14,15; 2 Petru 1.21). Cartea lui nu poate decât să confirme armonia perfectă dintre toate părțile Scripturilor. Amos începe acolo unde ne lasă sfârșitul profeției lui Ioel (comp. v. 2 cu Ioel 3.16). Ioel a vorbit despre națiuni în ansamblul lor. Amos le amintește pe rând, Siria, Filistia, Tir, Edom, Amon (de asemenea Moab, în cap. 2), afirmând astfel că fiecare dintre aceste popoare a întrecut cu mult măsura prin păcatele sale.

Odată cu Moab, lista nelegiuitorilor nu este nicidecum închisă. Iuda și Israel își au locul printre popoarele vinovate! Și încă păcatul lui Israel îl întrece pe cel al tuturor vecinilor săi. Aceștia din urmă își exercitaseră răutatea numai împotriva vrăjmașilor lor, pe când în Israel cei puternici îi zdrobiseră pe slabi, îi întinaseră pe nazirei, închiseseră gurile profeților (v. 12). „Au vândut pe cel drept pentru argint și pe cel nevoiaș pentru o pereche de încălțăminte” (v. 6 și 8.6); au călcat în picioare pe sărac, au asuprit pe cel drept și au abătut dreptul celor nevoiași (cap. 5.11,12). Ne gândim la Domnul Isus, atât de des numit „Cel Drept” (de exemplu în Fapte 22.14) sau „Cel Sărac” (Psalmul 40.17; 41.1). El n-a încetat să fie asuprit, lovit, înainte de a fi trădat, vândut și, în cele din urmă, dat la moarte (Iacov 2.6 și 5.6). Ca pentru a sublinia din nou crimele poporului Său, Domnul le amintește de minunile Sale de odinioară făcute pentru Israel. I-a nimicit pe vrăjmașii lor gigantici (v. 9); l-a eliberat din Egipt și l-a călăuzit în traversarea pustiei (v. 10). Ce fapte de putere și de dragoste sunt acestea și cum evocă ele lucrarea mântuitoare făcută pentru toți oamenii! Această lucrare însă întâmpină din partea lor aceeași ingrată nerecunoștință. Tu ce răspuns ai dat dragostei Mântuitorului?

Israel era o familie pe care Dumnezeu Și-o alesese dintre toate familiile de pe pământ. De aceea..., spune Domnul, adăugând încă o zală la acest lanț, pentru a arăta că din această alegere decurg cele mai stricte obligații. O spunem încă o dată: cu cât mai strânsă relația, cu atât mai mare responsabilitatea (citiți Matei 11.20-24). O aceeași greșală va fi resimțită în mod diferit, după cum ea a fost comisă de către un străin, de către un rob sau de către un fiu. Dumnezeu este gata să-Și cerceteze poporul prin judecată. Cu toate acestea, nimic nu se va face fără avertisment. Pentru o turmă, răgetul unui leu este cel mai eficient semnal de alarmă. Amos, păstorul din Tecoa, știa bine aceasta, de aceea caută să smulgă poporul din inconștiență. „Faceți să se audă ... Ascultați!”, strigă el (v. 9, 13). Dumnezeu însă va mai folosi încă o voce pentru a-l scutura pe Israel din somnolență și din împietrire. Întreaga profeție a lui Amos este încărcată de aluzii cu privire la un cutremur de pământ ce urma să aibă loc doi ani mai târziu (cap. 1.1b; 2.13-16; 3.14,15; 6.1; 9.1,11 etc.). Noi, cei care prin har facem parte din familia cerească a lui Dumnezeu, să ne plecăm urechea la toate felurile în care Tatăl nostru găsește cu cale să ne avertizeze.

Altădată, când Domnul trimitea urgii asupra Egiptului, îl pune la adăpost pe Israel (Exod 8.22; 9.6,7,26; 10.23; 12.12,13). Acum asistăm la o „răsturnare” și în sens moral (v. 11): iată-L pe Dumnezeu constrâns să-Și lovească propriul popor „asemeni Egiptului” (v. 10)! Foamete, secetă, dăunători, epidemii, cutremur de pământ: cinci calamități se abat una după alta, cu rostul de a vorbi conștiinței acestei națiuni rebele. Vai, tristul refren se întâlnește de cinci ori: „totuși nu v-ați întors la Mine, zice Domnul” (v. 6, 8, 9, 10, 11)! Să nu aruncăm însă cu piatra! Nu arată Domnul aceeași răbdare și față de noi? Dacă folosește adesea mijloace apăsătoare, o face întotdeauna cruțându-ne ca pe „un tăciune smuls din foc” (comp. cu Zaharia 3.2). Ne-am întors noi la El? Mai devreme sau mai târziu va trebui să-L întâlnim pe Dumnezeu. Dacă nu acum, în har, venind la Domnul cu o inimă pocăită, atunci El îl va vizita pe păcătos în judecată (Luca 12.58,59). „Pregătește-te să-L întâlnești pe Dumnezeul tău” (v. 12). Care este pentru orice om astăzi singurul mod de a se putea pregăti pentru această solemnă întâlnire? Să-și mărturisească păcatele și să accepte iertarea pe care Isus o acordă gratuit. A făcut fiecare dintre noi aceasta?

„Veniți la Betel și lucrați fărădelege!” – invita ironic capitolul 4.4 – „La Ghilgal, înmulțiți fărădelegea!...”. Acum însă Dumnezeu îndeamnă cu stăruință: „Nu căutați Betelul și nu mergeți la Ghilgal...”; „căutați-Mă și veți trăi..., căutați pe Domnul și veți trăi” (v. 4-6). Pentru a trăi, omul n-are ce face cu o religie; îi trebuie un Mântuitor. Isus este Calea, Adevărul și Viața! Nimeni nu vine la Tatăl decât prin El (Ioan 14.6). Să recunoaștem măreția Celui care a creat și care susține lumile (Evrei 1.2,3): Pleiadele, Orionul, aceste constelații, când le descoperim în clar de noapte, copleșesc inteligența noastră; zadarnic ne străduim să estimăm fantastică distanță până la ele. Fiul lui Dumnezeu însă a înfăptuit o lucrare nespum mai minunată. Umbra amenințătoare a morții veșnice, care ne învăluia deja, a transformat-o în dimineată, înghițind-o în victoria învierii Lui (v. 8). Negreșit, întunerul domnește încă în lume; asuprirea și nedreptatea sunt lucruri obișnuite. Creștinul însă nu este copleșit; chiar și „într-un timp rău”, el știe unde să-L găsească pe Mântuitorul său. „Căutați-L” (v. 8)! Acesta trebuie să fie cuvântul nostru de ordine de fiecare dată când ne deschidem Biblia (Psalmul 27.8).

Binele se identifică cu Dumnezeu (Psalmul 4.6): „Căutați binele, ... ca să trăiți” (v. 14) are drept corespondent: „Căutați pe Domnul și veți trăi” (v. 6). Pentru a căuta binele însă trebuie să-l iubim, tot așa cum de rău fugim în măsura în care ne este groază de el (v. 15; Romani 12.9). Dar, am putea spune, nu întotdeauna este ușor să distingi binele de rău. Fără îndoială, nici morala omenească nu ne va ajuta câtuși de puțin la aceasta, ea neputând face nimic altceva decât să compare pe om cu om. Singurul ghid sigur este Cuvântul Dumnezeului nostru. Asemeni acestei mulțimi creștine care repetă: „Vină împărăția Ta”, apelând astfel ziua propriei judecăți, unii ar dori ziua Domnului, ... fără să țină cont că ea semnifică nenorocirea lor. Și își înmulțesc formele religioase – sărbători, jertfe, adunări solemne – închipuindu-și că pot să-l ascundă lui Dumnezeu adevărata stare! „Depărtează de la Mine zgomotul cântărilor tale” (v. 23), răspunde Domnul cu asprime... Și câte cântări și rugăciuni nu sunt pentru Dumnezeu altceva decât un zgomot fără sens! Ceea ce așteaptă El, să nu uităm, este adevărul în inimă (Psalmul 51.6). Ștefan le va cita mai-marilor iudeilor versetele 25-27, pentru a-i face conștienți de cât de vechi și totodată de grav este păcatul lor (Fapte 7.42,43).

Încă din capitolele anterioare, Domnul pusese degetul pe împietrirea inimii poporului Său rătăcit, pe îngâmfare, pe egoism și pe pasiunea după satisfacții (cap. 2.6; 4.1; 5.11; comp. cu 1 Corinteni 10.24; 1 Ioan 3.17). Acum vedem cum inteligența lor se exersează în vederea

propriilor plăceri (v. 5). Ce stare de lucruri care vorbește și conștiințelor noastre! Nu este necinstit să întrebuițăm în folosul nostru ceea ce Domnul ne-a încredințat pentru slujirea Sa? Și aceasta fără a mai pune la socoteală că drumul poftelor ne conduce, din punct de vedere spiritual, la aservire față de Vrăjmaș (comp. cu v. 7)! Putem observa, de asemenea, ce anume se mai alătură pe drumul prosperității materiale și al gusturilor rafinate: „voi nu vă întristați de spărtura lui Iosif” (v. 6). Contemporanii lui Amos nu mai sufereau din cauza divizării lui Israel în două regate. Și astăzi, aceeași cauză, anume urmărirea asiduă a satisfacțiilor, a comodității și a propriilor interese, produce același efect: o indiferență vinovată față de starea de ruină a Bisericii și față de diviziunile creștinilor între ei. Versetul 8 afirmă dezgustul lui Dumnezeu pentru mândrie, rădăcina oricărui păcat. Domnul să ne învețe să o judecăm în noi, atât în manifestările ei evidente, cât și în cele mai subtile! Să ne amintim că El „Se împotrivesc celor mândri, dar dă har celor smeriți” (Iacov 4.6).

În capitolul 3.7, Domnul promisese că nu va face nimic înainte să-și descopere taina robilor Săi, profeților. Îl informează deci pe Amos de intențiile Sale, iar la această marcă a încrederii, profetul răspunde, precum Avraam altădată, printr-o mijlocire stăruitoare (Geneza 18.17-23). Vorbește cu libertatea celui care-L cunoaște îndeaproape pe Dumnezeuul său: Pedeapsa Ta nu este prea grea? Nu uita că Iacov este mic (Însuși Dumnezeu îl numește un viermișor în Isaia 41.14). Exact pe dos față de lăudăroșia sărmanului popor, care pretindea: „Nu ne-am luat noi putere prin tăria noastră?” (cap. 6.13). După ce pledase pentru poporul lui într-un fel atât de mișcător, Amos este tratat drept conspirator de către unul dintre șefii religioși. Cât de mult se aseamănă el cu Isus, Cel pe care preoții îl acuzau înaintea lui Pilat: „Pe Acesta L-am găsit pervertind națiunea noastră...” (Luca 23.2)! Departe de a se mânia sau de a revendica onoarea datorată unui profet, Amos își recunoaște cu plăcere originea umilă. Autoritatea sa îi era conferită nu prin naștere, nici prin educație, ci exclusiv printr-o chemare divină (comp. cu Galateni 1.1). Apoi îl anunță pe preotul necredincios la ce să se aștepte din partea Domnului.

Prin viziunea coșului cu fructe (v. 1), Amos trebuie să înțeleagă faptul că Israel este copt pentru judecată. Spre deosebire de noaptea Paștelui, nimicitorul nu va mai trece nicidecum pe deasupra poporului, cruțându-l (v. 2), ci va fi „ca jalea pentru singurul fiu” (v. 10). „Zgomotul” zadarnic al cântărilor (cap. 5.23) se va schimba în urlete, iar cântecele, în bocete (v. 3, 10). „Tăcere!” concluzionează versetul 3, ca pentru a pune capăt acestui vacarm inutil. Orice gură este de acum închisă înaintea Domnului. Sfârșitul capitolului ne vorbește însă despre o altă tăcere, cea a lui Dumnezeu, care este cea mai gravă pedeapsă! Puține pasaje sunt atât de cutremurătoare ca versetele 11 și 12. Cuvântului divin, mult timp disprețuit, oamenii îi vor înțelege valoarea abia după ce nu-l vor mai auzi. Atunci „vor rătăci de la o mare la alta, ... vor cutreiera încoace și încolo”, într-o disperare de nedescris. Și nu-l vor găsi! (comp. cu 1 Samuel 28.6,15). Dragi prieteni, să evaluăm privilegiul pe care-l avem: Cuvântul lui Dumnezeu este astăzi încă la îndemâna noastră, „aproape de tine – spune apostolul – în gura și în inima ta” (Romani 10.8). În nicio altă vreme nu a fost Biblia atât de larg răspândită. Lipsesc însă mai degrabă foamea și setea sufletului pentru a-și însuși promisiunile și învățăturile ei. Fie ca Dumnezeu să le trezească în fiecare dintre noi!

„Dumnezeu nu Se lasă batjocorit; pentru că ce seamănă omul, aceea va și secera” (Galateni 6.7). Capitolele anterioare ne-au arătat ce seamănase Israel, astfel că sinistra recoltă nici n-ar trebui să ne surprindă. Cea din urmă viziune a lui Amos este de departe cea mai teribilă. Îl zărește pe Domnul în picioare pe altar, ordonând masacrul final. Nimeni nu va scăpa. Goana nebună a celor vinovați ne amintește de Psalmul 139 (comp. v. 2 cu Psalmul 139.8). Acest psalm însă ne istorisește esențialmente experiența unui credincios fugărit de lumină, în timp ce aici, dimpotrivă, este vorba de păcătoși urmăriți pentru a fi judecați. Totuși, această încheiere nu este și concluzia cărții. Începând cu versetul 8 intră în scenă harul. În urma vânturării poporului prin ciur, toată pleava a fost înlăturată, dar nu s-a pierdut niciun grăunte (v. 9). La momentul hotărât, Dumnezeu va arăta că Și-a păstrat aleșii. Versetele de la 11 la 15 descriu restabilirea și binecuvântarea finală. Atunci toate lucrurile îi vor fi supuse lui Hristos. Răscumpărați ai Domnului, noi nu îl vom întâlni ca pe Judecătorul aflat în picioare pe altar, potrivit viziunii lui Amos! Îl vom vedea încununat cu glorie și cu onoare, așezat, la dreapta lui Dumnezeu (Evrei 2.8,9). Și, prin credință, noi deja îl contemplăm în felul acesta.

clickbible.org